

Pamiatky UNESCO na Slovensku

UNESCO

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

- ▶ svetová organizácia, ktorá sa zaoberá výchovou, vedou a kultúrou
- ▶ na svete sa nachádza veľa krásnych miest a vecí, ktoré sú jedinečné a mali by byť zachované pre ďalšie generácie, preto sú zapísané do **Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva**
- ▶ patria sem prírodne alebo ľudské výtvary – piesne, povolania, spôsoby výroby niektorých hudobných nástrojov ako aj spôsoby hry na ne,...
- ▶ **Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva** sa stále priebežne mení a dopĺňa (zoznam je spracovaný podľa aktuálnych údajov k 1. 1. 2018)

Pamiatky UNESCO na Slovensku

Kultúrne pamiatky

Prírodné pamiatky

Nehmotné kultúrne pamiatky

Kultúrne pamiatky UNESCO

- ▶ **Vlkolíneec** – pamiatková rezervácia ľudovej architektúry
- ▶ **Banská Štiavnica** – mesto a technické pamiatky okolia
- ▶ **Levoča** – historické jadro mesta
- ▶ **Spišský hrad** – hrad a pamiatka okolia
- ▶ **Spišské Podhradie** – centrum obce
- ▶ **Spišská kapitula** – mestská pamiatková rezervácia
- ▶ **Žehra** – kostol
- ▶ **Bardejov** – historické jadro mesta
- ▶ **Hronsek** – drevený kostol
- ▶ **Leštiny** – drevený kostol
- ▶ **Tvrdošín** – drevený kostol
- ▶ **Kežmarok** – drevený kostol
- ▶ **Hervartov** – drevený kostol
- ▶ **Bodružal** – drevený kostol
- ▶ **Ladomirová** – drevený kostol
- ▶ **Ruská Bystrá** – drevený kostol

Vlkolínec

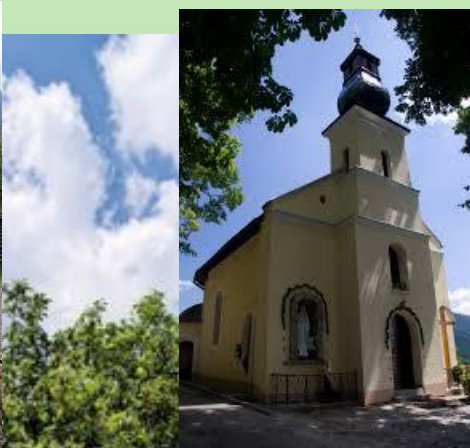
- ▶ obec leží vo Veľkej Fatre
- ▶ zachovaná pôvodná ľudová architektúra (drevenice, zrubová zvonica, zrubová studňa a kostol Navštívenia Panny Márie)

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

Banská Štiavnica

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

- ▶ najvýznamnejším strediskom drahokovového baníctva, baníckej vedy, techniky a školstva v Európe - Strieborné mesto
- ▶ mesto a technické pamiatky okolia

Levoča

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

- ▶ historické jadro mesta tvorí množstvo stavebných pamiatok
- ▶ Kostol svätého Jakuba, kde sa nachádza drevený oltár Majstra Pavla
- ▶ fenomenálne dielo - najvyšším drevený gotický oltár na svete

Thurzov dom, renesančná budova

Spišský hrad a okolie

- ▶ hrad a pamiatky okolia
- ▶ najväčšou hradnou zrúcaninou Slovenska
- ▶ najrozsiahlejší hradný stredoveký komplex v strednej Európe, 12. storočie

Spišský hrad, interier, kuchyňa

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

Spišský hrad, interier, kostol

Spišská Kapitula

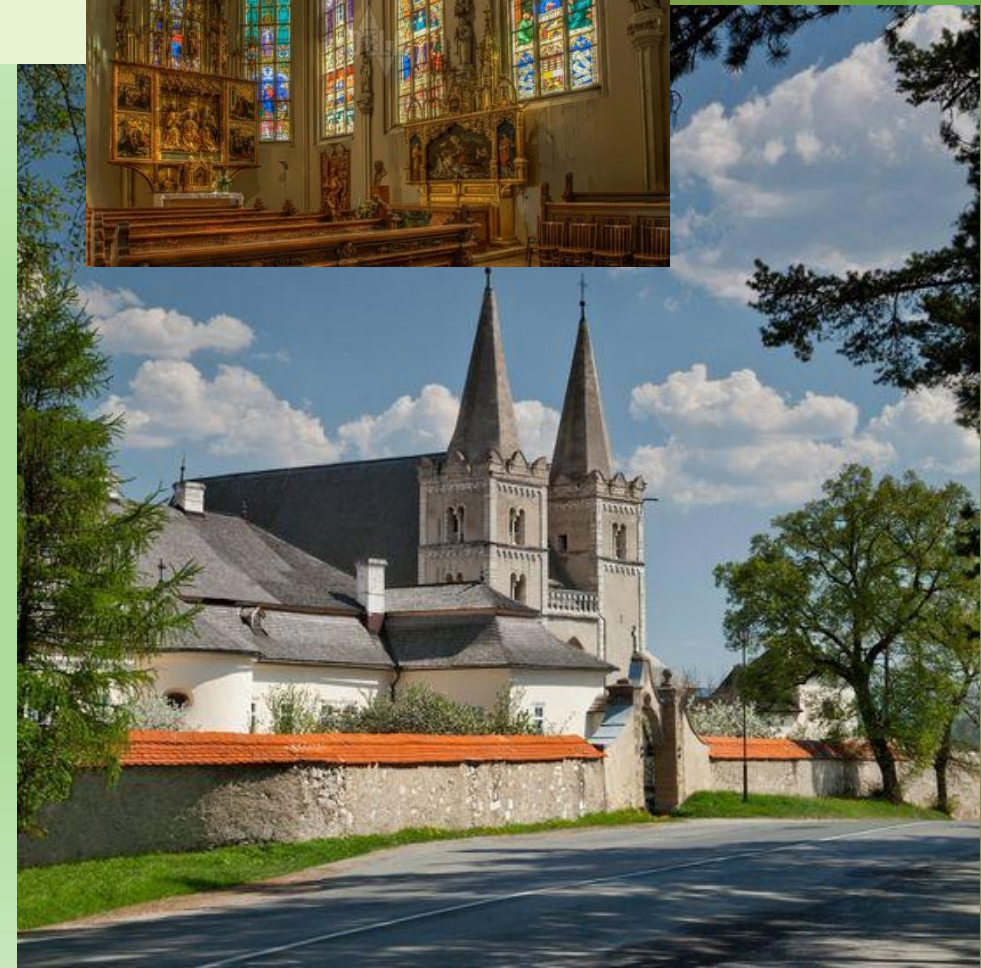
United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

- ▶ cirkevné mestečko s mnohými sakrálnymi pamiatkami
- ▶ najvýznamnejšia - katedrála sv. Martina

Spišské Podhradie

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

- centrum obce typickými renesančno-barokovými meštianskymi domami

Kostol Narodenia Panny Márie

Kláštor Milosrdných bratov

Žehra

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

- ▶ gotický kostolík Ducha svätého zo 14. storočia s interiérom zdobeným freskami

Bardejov

- ▶ mesto ležalo na významnej obchodnej križovatke
- ▶ najdokonalejšie gotické mestské opevnenie na Slovensku
- ▶ Kostol sv. Egídia

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Drevené kostoly

- ▶ pochádzajú zo 16. – 18. storočia
- ▶ delia sa na: - rímsko-katolícke (gotické)
 - evanjelické (artikulárne)
 - gréckokatolícke (neskôr pravoslávne)

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

Kostol Najsvätejšej Trojice v Kežmarku

Chrám sv. Michala Archanjela v Ladomirovej

Tvrdošín - Kostol Všetkých svätých

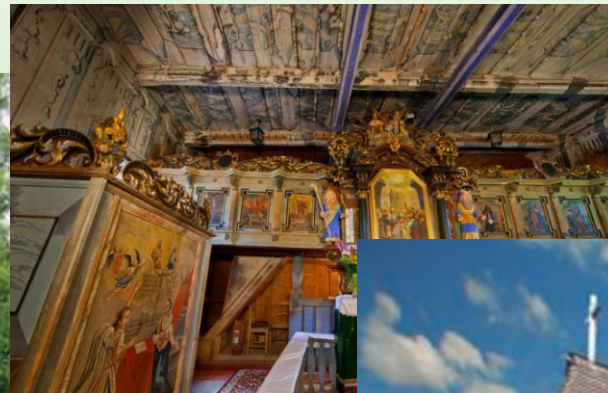
Evanjelické artikulárne drevené kostoly

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

Leštiny

Hronsek

Kostol Najsvätejšej Trojice v Kežmarku

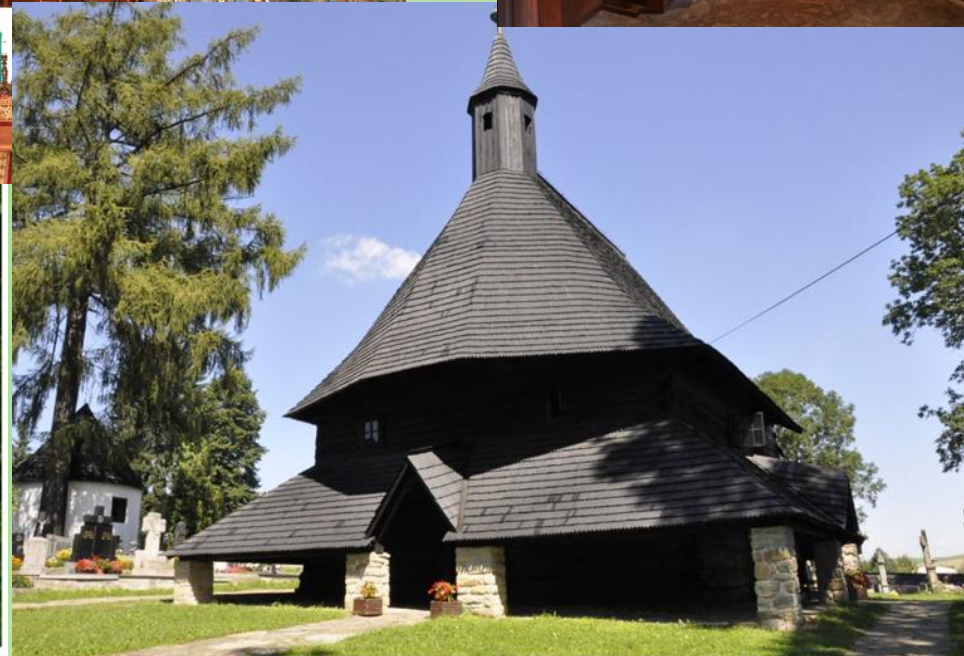
Rímsko-katolícke gotické kostoly

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

Hervartov - Kostol sv. Františka z Assisi

Tvrdošín - Kostol Všetkých svätých

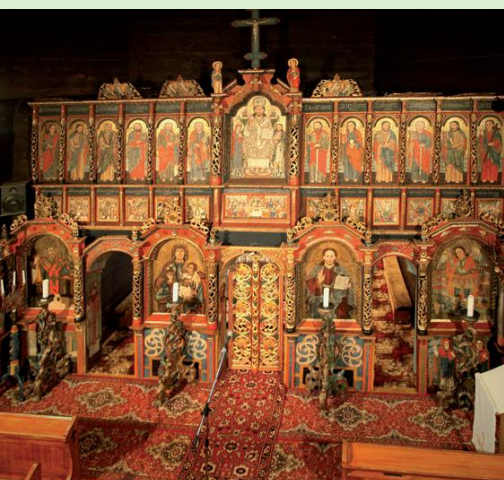
Gréckokatolícke kostoly

United Nations

Svetové dedičstvo na Slovensku

Kostol Prenesenia ostatkov sv. Mikuláša, Ruská Bystrá

<https://www.youtube.com/watch?v=0LIXNN3IA1BI>

Chrám sv. Michala Archanjela

Chrám sv. Mikuláša, Bodružal

Prírodné pamiatky UNESCO

- ▶ **Vihorlatské vrchy** – Vihorlatský prales
- ▶ **Bukovské vrchy** – Karpatské bukové pralesy (Stružica, Rožok a Havešová)
- ▶ **Dobšinská ľadová jaskyňa**
- ▶ **Ochtinská aragonitová jaskyňa**
- ▶ **Gombasecká jaskyňa**
- ▶ **Jaskyňa Domica**
- ▶ **Krásnohorská jaskyňa**
- ▶ **Jasovská jaskyňa**

Vihorlatské vrchy

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

- ▶ Veľmi starý les, ktorý je nedotknutý človekom, voláme **prales**.
- ▶ **Vihorlatský prales** skrátene aj **Vihorlat** je územie vo Vihorlatských vrchoch, zachovalé bukové pralesy s vyše 300-ročnými stromami

<https://www.youtube.com/watch?v=sdfXuJXNkwc>

Bukovské vrchy

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

► Karpatské bukové pralesy (chránené územia Stružica, Rožok a Havešová)

Národná prírodná rezervácia

Prales Havešová

Prales Stružica, Národný park Poloniny

Jaskyne

Jaskyne Slovenského krasu a Aggteleckého krasu

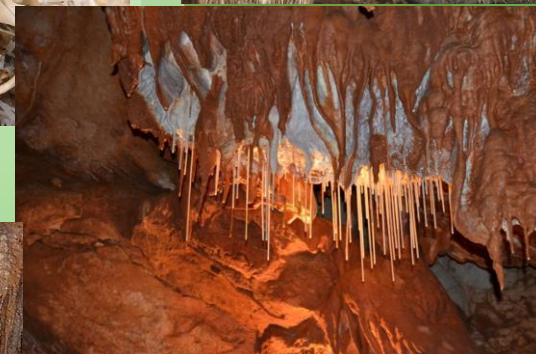
- ▶ Dobšinská ľadová jaskyňa
- ▶ Ochtinská aragonitová jaskyňa
- ▶ Gombasecká jaskyňa
- ▶ Jaskyňa Domica
- ▶ Krásnohorská jaskyňa
- ▶ Jasovská jaskyňa

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Svetové
dedičstvo na
Slovensku

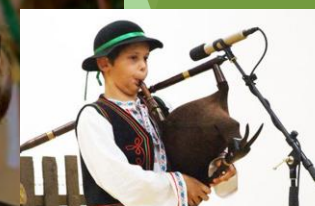

Nehmotné kultúrne pamiatky UNESCO

- ▶ tvoria výnimočné tradície, umenie, ľudová hudba na ľudových hudobných nástrojoch, remeslá,..
- ▶ Slovensko má v tomto zozname:
- ▶ Fujara a jej hudba <https://www.youtube.com/watch?v=kR0I1TK1cDw>
- ▶ Terchovská muzik <https://www.youtube.com/watch?v=kR0I1TK1cDw>
- ▶ Gajdošská kultúra <https://www.youtube.com/watch?v=kR0I1TK1cDw>
- ▶ Bábkarstvo na Slovensku a v Čechách
- ▶ Horehronský viachlasný spev <https://www.youtube.com/watch?v=kR0I1TK1cDw>
- ▶ Modrotlač

Pamiatky navrhnuté na zápis do zoznamu UNESCO

- ▶ Limes Romanus - rímske antické pamiatky na strednom Dunaji
- ▶ Gemerské a abovské kostoly so stredovekými nástennými maľbami
- ▶ Komárno - protiturecká pevnosť
- ▶ Pamätník Chatama Sófera
- ▶ Tokajská vinohradnícka oblasť, súbor vinohradníckych pivníc
- ▶ Koncept šošovkovitého historického jadra mesta Košice
- ▶ Prírodné rezervácie Tatier (predpokladaný spoločný návrh s Poľskom)
- ▶ Krasové doliny Slovenska (na základe výberu rôznych typov krasových dolín rozšírenie a dopracovanie nominačného projektu Rokliny Slovenského raja, predloženého 26.6.1997)
- ▶ Dunajská prírodná a kultúrna krajina (predpokladaný spoločný návrh s Českom, Rakúskom a Maďarskom)
- ▶ Mykoflóra Bukovských vrchov
- ▶ Gejzír v Herľanoch
- ▶ Veľkomoravské pamiatky - spoločná česko-slovenská nominácia (kostol sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch a Ducové, časť Kostolec, veľkomoravský dvorec)

Zopakuj si

- ▶ Ktorá svetová organizácia sa zaoberá výchovou, vedou a kultúrou?

UNESCO

- ▶ Kde sú zapísané výnimočné miesta a veci, aby boli zachované pre ďalšie generácie?

V Zozname svetového kultúrneho dedičstva

- ▶ Pamiatky UNESCO na Slovensku delíme na ...

Kultúrne pamiatky

Prírodné pamiatky

Nehmotné kultúrne pamiatky

- ▶ Ktorú kultúrnu pamiatku UNESCO poznáš?

Drevený kostol v Kežmarku,...

- ▶ Ktorú prírodnú pamiatku UNESCO poznáš?

Dobšinská ľadová jaskyňa,...

Zdroje

- ▶ Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov
- ▶ sk.wikipedia.org
- ▶ obrázky: google
- ▶ <http://tipnatrip.com/slovenske-pralesy-prirodne-dedicstvo-unesco/>

Poznámky do zošita:

Pamiatky UNESCO na Slovensku

UNESCO je svetová organizácia, ktorá sa zaoberá výchovou, vedou a kultúrou. Je známa aj vďaka **Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva**.

Pamiatky UNESCO na Slovensku delíme na:

- Kultúrne pamiatky UNESCO (drevený kostol v Kežmarku, Spišský hrad,...)
- Prírodné pamiatky UNESCO (pralesy a jaskyne)
- Nehmotné kultúrne pamiatky UNESCO (fujara a jej hudba, modrotlač,...)

Zapamätajte si:

- Kultúrne pamiatky UNESCO sú lokality mimoriadneho významu a predstavujú spoločné dedičstvo ľudstva s celosvetovou kultúrnou hodnotou.
- Pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO sa nachádzajú aj v našej krajine.